

Konsultin kokemuksia teollisen kokoluokan aurinkovoimahankkeista

- Kokija:
 - DI, YKS 245 Timo Huhtinen
 - Kokemusta tuulivoima- ja aurinkoenergiahankkeiden osayleiskaavoituksesta, YVA-menettelyistä, STR-menettelyistä ja rakennusluvista.
- Kokemukset perustuvat vuosina 2021-2025 tehtyihin STR-, YVA- ja osayleiskaavoitushankkeisiin erityisesti Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella.



Ihmetyksen aiheita ja pohdintoja

- Fossiilisten polttoaineiden käytöstä pitäisi päästä eroon, jotta ilmastonmuutosta voitaisiin hillitä ja estää.
- Suomen sähkön- ja lämmön tuotanto on jo lähes hiilineutraalia, mutta uutta sähköä tarvitaan runsaasti, jotta teollisissa prosesseissa (mm. teräksen ja alumiinin valmistus, vetypohjaiset tuotteet), datakeskuksissa ja liikenteessä (raskas liikenne, laivaliikenne, lentoliikenne) voidaan siirtyä hiilineutraaliin tuotantoon.
- Suomen metsien ja maaperän hiilivarasto ei vähennä fossiilisten polttoaineiden käyttöä eli ilmaston muutoksen syytä (vaikka oireita voidaan niillä lieventää)
- Kaikilla teollisen mittakaavan aurinkoenergiahankkeilla pystytään vaikuttamaan ilmastonmuutoksen syihin, eli korvaamaan fossiilisten polttoaineiden käyttöä.
- Ilmastohyödyt ovat selvästi suuremmat kuin rakentamisen myötä poistuvan hiilivaraston aiheuttama haitta.
- Siksi tuntuu oudolta, että ympäristöalan viranomaiset vastustavat tai vaativat mahdottomia määriä selvityksiä mm. talousmetsiin ja entisille turvetuotantoalueille suunniteltavista aurinkoenergiahankkeista.
- Mm. näiden vaatimusten takia Suomi ei pysty saavuttamaan ilmastotavoitteitaan eikä Suomeen synny uusiutuvaa energiaa hyödyntävää teollisuutta, jota tarvittaisiin ilmastosyiden lisäksi myös Suomen velkaantumisen ja taloudellisen tilanteen takia.
- Mikähän on lisäselvitysvaatimusten aiheuttamien solar-hankkeiden viivästymisten ilmastovaikutus?

Kokemuksia ELY-keskusten toiminnasta (2021-2025)

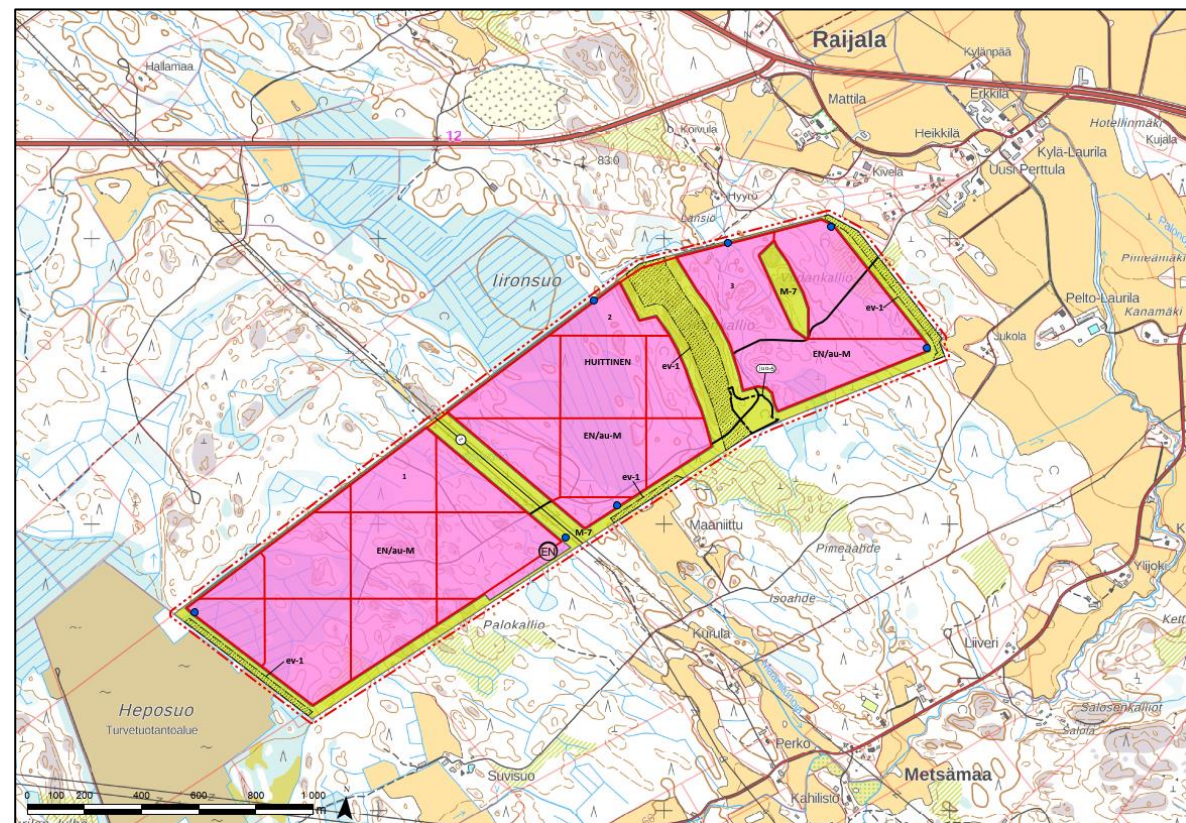
- Mihinkään ELY:n kanssa pidetyissä neuvotteluissa sovittuihin suunnitteluprosesseihin tai selvitysten määriin ei ole voinut luottaa, vaan aina on tullut lisävaatimuksia, kun aikaisemmissa neuvotteluissa todetut selvitykset on tehty.
- Yhdessä hankkeessa ELYn kanssa pidetyssä ennakoneuvottelussa todettiin STR ja rakennuslupa lain mukaiseksi. suunnitteluprosessiksi, mutta sen jälkeen, kun STR-hakemus oli valmis ja lausunnoilla, se ei ELYn mielestä ollutkaan riittävä, vaan vaadittiin hankkeessa mielivaltaisesti harkinnan varaista YVA-menettelyä.
- Myös toisessa aurinkoenergiahankkeessa vaadittiin YVA-menettelyä, vaikka siinä suunnittelua varten oli tekeillä aurinkoenergiaosayleiskaava.
- ELY-keskus vastusti ja vastustaa tiukasti aurinkoenergiaosayleiskaavan tekemistä MRL 44 § (nyk. AKL 44 §) mukaisena osayleiskaavana, jolla ohjattaisiin suoraan rakentamista ilman asemakaavoitusta.
- Laillista perustetta tällaiselle vastustukselle ei ollut, ja vastaavan kaltaiset säädökset ovat tulossa uuteen AKL:iin.
- Uutena kiristyskeinona on vesilupakysely ja sen jälkeen vesilupavaatimus metsään sijoittuvassa aurinkoenergiahankkeessa
 - Aurinkopaneelit ovat hiljaisia, niistä ei tule päästöjä, ja metsän kaataminen on verrattavissa tavanomaiseen talousmetsän hoitamiseen
 - Vaatimusta perustellaan happamien sulfaattimaiden riskillä ja kiintoaineiden leviämisellä pintavesiin.

Kokemuksia luontoselvitysvaatimuksista

- Hankealueella ei ollut liito-oravaa eikä liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä
- Hankealueen läheisyydessä 600 metrin etäisyydellä oli Natura-alue, jonka suojeluperusteena on liito-orava, mutta alueella ei esiinny liito-oravaa
 - Liito-oravaselvitys tehtiin kahteen kertaan tämän asian todentamiseksi.
 - Senkin jälkeen ELYn asiantuntija esitti, että vielä olisi hyvä tehdä koiratutkimus, jolla etsittäisiin liito-oravaa.
- Hankealueen ja Natura-alueen ympärillä on joka puolella voimajohtoja, jotka estävät liito-oravan kulkemisen. Eli hanke ei siihen vaikuta
- Kuitenkin ELYn edustaja edellytti, että yleiskaavassa tuulivoimahankkeen vieressä sijaitsevan yli 100 m leveän voimajohdon kohdalle pitää määrätä toteutettavaksi liito-oravan kulkureitti. Sellainen on teknisesti mahdoton toteuttaa, mitä Fingridkin neuvotteluissa yritti ELYn edustajalle selittää.
- Hankealueelle taas edellytettiin kasvatettavan puita niin, että liito-orava pääsee tulevaisuudessa siitä kulkemaan, vaikka orava ei edes pääse tälle alueelle.

Mutta on hyviäkin kokemuksia

- Huittisten Karsitun aurinkoenergiaprojektin YVA-ohjelmasta saatiin paras yhteysviranomaisen lausunto Varsinais-Suomen ELY-keskukselta.
- Siinä ihan selkeällä kielellä sanottiin, mitä YVA-selostuksessa pitää esittää YVA-ohjelmassa esitetyn lisäksi 😊



Karsitun aurinkoenergiaprojektin kaavaehdotuksen 8.8.2025 kartta.